

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines
Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo**

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

Ad Rationem IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

pes Christianorum. Quibus opulentus dicebat Apostolus: est quasius magnus pietas cum sufficientia. Sed multi, inquit, Christiani etiam captivi ducti sunt (Catholici in exilium pulsi sunt.) Hoc sane miserimum est, si aliquò duci vel pelli potuerunt, ubi DEUM suum non invenerunt.

RESPONSIO AD RATIONEM

IV.

Pacem ejusmodi non esse usurpationem potestatis non competentis.

EXtra controversiam est collocandum, penes Cæsarem & Imperii Status esse potestatem constituendi omnia sine quibus civilis societas nequit consistere: eamque ipsis competere à Deo. Hujus limites neque necessum est ut excedant, neque exceßerunt hactenus in Pace constituenda. Respondentes ergo ad probationes Assumptionis, dicimus.

Ad I. De fide Catholica, aut opposita illi hæresi discernere, quid nempe vel Catholicum sit ves Hæreticum: jus item vel pascendi oves verbo Dei & cibo spirituali, vel abigendi lupos spiritualibus & ecclesiasticis remediis, deque his judicium; non competit Principi politico, fatemur. At vero inquantum vel Hæresis vel Fides Catholica debeat ab injuria temporalis defendi, cum sit temporalis cura,
&

PROTESTATIONIBUS DANDA. 51

& unice faciat ad civilem vitam ejusq; felicitatem, non potest quoque non unice convenire civili Principi. Ast intra hosce limites manet S. Cæsarea Majestas, manent Principes Catholici, pacem civilem Hæreticis concedentes, ita exigente summa Reipublicæ & Ecclesiæ necessitate.

Ad II. Jurisdictio Ecclesiastica potest considerari, aut ut est pure talis, aut ut habet adjunctos multos effectus civiles. Priori modo est spiritualis, nec effectum qui in sensus incurrit habet alium, quam separationem à communione Ecclesiastica. Posteriori modo magna ex parte est temporalis, & nititur lege humana. Neq; enim potestas clavium lege divina extendit sese ad pœnas omnes, quibus Hæreticos solemus persequi: sed fiunt isthæc ex Principum Christianorum constitutione, vel certe Papalium legum tacita approbatione, adeoque libero in eas Principum consensu. Porro non omnia negotia, quæ hodie fori sunt Ecclesiastici, lege divina istuc pertinent; sed itidem dependent ex lege Principum, qui Ecclesiasticis dederunt eam potestatem. Quemadmodum hæc omnia præclare ab aliis sunt demonstrata. Quum itaque multa pertinentia ad jurisdictionem Ecclesiasticam mere sint temporalia, & dependeant ex lege humana ideoq; mutabili Principum; omnium autem ejusmodi legum dispositio pro usu Imperii & publici boni, juris itidem

fit Principum; consequens est, Cæsarem & Status Imperii intra hosce fines permanentes non peccare, si jam propter necessitates publicas de jurisdictione Ecclesiastica aliter disponant, quam olim fuit, ante hæc calamitosa tempora, cum omnia ordinario cursu fluerent, in usu. In compositione autem pacis nihil disponi de Ecclesiastica jurisdictione, quatenus illa est spiritualis, multo minus eam suspendi, certum est. Licet enim Episcopis, non obstantibus Pacis legibus, spirituales jurisdictionem, quæ unica juris est divini, integre exercere: tantum vetitæ sunt illæ poenæ & illæ animadversiones, ut & illa negotia, quæ per leges arbitrarias Principum jurisdictioni Episcopali fuerunt annexa.

Ad III. Ecclesiæ Germanicæ bona ita subiacere Ecclesiæ & Pontifici tanquam supremo administratori, quasi de illis Cæsar & Status Imperii nihil possint disponere, propositio est totius Reipubl. Germanicæ everfia, adeoq; & scandalosa. Plane contrarium multis ostendimus hypothefi VI, VII, IIX. Videatur etiam Conclusio VII, IIX, IX, X.

Ad IV. Jura Ecclesiæ & Episcoporum in heresim & hereticos, in Ecclesiis earumque bona & subditos, omnesque in Imperio Catholicos, non nituntur tantum jure divino vel Ecclesiastico proprie dicto, sed etiam multò maximam partem jure civili Principum

cipum

cupum libro & arbitrario ; quod jam ante monuimus. Per Pacem renunciatur quodammodo posterioribus juribus, non prioribus. Boni hi disputatores cogitare semper deberent illud Salvatoris : *Data Casari qua sunt Casaris.*

Injuriosa itaq; vox est Cæsareæ Mejestati & Statibus S. R. I. *quod usurpent jurisdictionem non competentem.* Agnoscere enim utique illos debet Ecclesia Germanica, ut Principes & judices sibi à Deo constitutos. Qui id detrectat, reus est majestatis.

Ejusdem cum prioribus monetæ sunt tres observationes. Quod in I sumitur, *jurare religionis & Ecclesie à jure divino dependere*, id ex parte tantum verum esse, jam ante est dictum : non mirum est igitur, huic falso principio inniti falsam conclusionem. Ad II. Episcopi, quatenus sunt Principes, habent ex parte τὸ κέρτιον seu majestatis jura Imperii Romani ; itaque omnino possunt constituere aliquid de Ecclesiasticis, in quantum illa dependent ex legibus Principum. Non dubito etiam, in mere Ecclesiasticis habere illos potestatem dispensandi circa ea, quæ legibus positivis Ecclesiasticis aut Pontificiis sunt constituta, non impetrato consensu Pontificis, *rationem sui actus Domino reddituros*, ut loquitur S. Cyprianus : præsertim si id exigat præsens Ecclesie necessitas, quæ omnem legem humanam ac positivam frangit. Quod III attinet necessitatem con-

ſensus Papalis circa pacem, ea de re jam ſupra ſatis eſt dictum conſul. XIII, XIV, & XV. Sed & ex iis quæ modo allata ſunt liquet, pacem verſari circa ea, quorum diſpoſitio competit Cæſari & Principibus. Ad illa autem ratiſhabitione quadam Pontificis non eſſe opus, concedunt omnes.

RESPONSIO AD RATIONEM

V.

Pacem ejuſmodi non repugnare officio & obligationi Cæſaris Statuumque Chatholicorum, ut nec Episcoporum.

IPſe, diſputator, agens de deſenſione Eccleſiæ, ad quam Cæſar & Status Catholici ſunt aſtricti, adhibet illud *pro virili*. Formula Juramenti Cæſarei quam allegat, habet: *quantum diuino ſultus adiutorio poterit, ſecundum ſcire & poſſe*. Juramentum Episcopale habet: *hereticos, & ſchiſmaticos & rebelles pro poſſe perſequar & impugnabo*. Apud omnes porro conſtat, neminem obligari ad impoſſibilia. Huic juramento autem aduerſa conſeſſionem Pacis perpetuæ, quod ponit auctoꝝ ille, nego, juxta hypotheſin XIII & XIV. Totum itaque illud nitens falſo principio ſponte ſua cadit, nec ulteriore eget confutatione. Addemus tantum verba R. P. Erbermanni *Irenici Cath. c. XII. n. 7*, ubi de juramento Episcoporum agit. *Tolerationi Politicæ*
mini-